

נספח | אירועים מרכזיים בסנסון

סייקס פיקו - הסכם סייקס פיקו הוא הסכם מדיני שנחתם במאי 1916, בשיאה של מלחמת העולם הראשונה, בין צרפת לבריטניה. מטרת ההסכם הייתה לקבוע את אזורי השליטה של כל אחת מהמעצמות בשטחי האימפריה העות'מאנית (המזרח התיכון). במסגרת ההסכם בריטניה קיבלה שליטה על ארץ ישראל ומצרים, וצרפת קיבלה שליטה על סוריה ולבנון.

הצהרת בלפור - מסמך שנחתם על ידי שר החוץ הבריטי, ב 1917 ועיקרו הכרזה לפיה בריטניה תתמוך בהקמת בית לאומי לעם היהודי בארץ ישראל. מתן ההצהרה היה הישג חסר תקדים של התנועה הציונית, בכך שזו הייתה ההצהרה הרשמית הבינלאומית הראשונה בדבר הקמת מדינה לעם היהודי בארץ ישראל.

מאורעות תרפ"ט - סדרה של פרעות אלימות ומעשי טרור מצד ערביי ארץ ישראל נגד היישוב היהודי בארץ ישראל, שאירעו באוגוסט 1929. במהלך המאורות נרצחו 133 ונפצעו 339 יהודים. בצד הערבי נהרגו 116 ונפצעו, 232 מרבית על ידי כוחות ביטחון בריטים.

החלטת החלוקה (כ"ט בנובמבר) - תוכנית החלוקה היא תוכנית שהציעה ועדת אונסקו"פ מטעם האו"ם לחלוקת ארץ ישראל ממערב לנהר הירדן לשתי מדינות, יהודית וערבית, ולשטח בינלאומי. התוכנית התקבלה ברוב קולות בעצרת הכללית של האו"ם ב-29 בנובמבר 1947.

מלחמת העצמאות - מלחמת העצמאות החלה ב 1947 מיד לאחר החלטת תוכנית החלוקה באו"ם. ערביי ארץ ישראל פתחו בפעולות תקיפה כנגד היישוב היהודי בארץ ישראל כדי למנוע את יישומה. אליהם הצטרפו צבאות של מדינות ערב. המלחמה נמשכה עד יולי 1949 ונגמרה בחתימת הסכם שביתת נשק עם סוריה. ישראל ועבר הירדן "ניצחו" במלחמה ואילו ערביי ארץ ישראל הובסו. שיעור ההרוגים במלחמה בקרב היהודים הגיע לכאחוז מכלל האוכלוסייה היהודית בארץ ישראל.

נכבה - בערבית "אסון". הוא כינוי לעזיבתם, מנוסתם או גירושם של כ-700,000 פלסטינים במהלך מלחמת העצמאות והפיכתם לפליטים. רובם עברו למדינות ערב סמוכות או ליהודה ושומרון ורצועת עזה (שהיו אז בשליטה מצרית וירדנית). אירועי הנכבה היבוא ליצירת "בעיית הפליטים הפלסטינים" ודרישה ל"זכות השיבה" של פלסטינים שעזבו את הארץ, לחזור למקום מושבם המקורי, בארץ ישראל.

סיום הממשל הצבאי - הממשל הצבאי על ערביי ישראל היה מבוסס על קובץ תקנות לשעת חירום שהחילה מועצת המדינה הזמנית משנת 1948 על אזורי הגליל, "המשלוש", הנגב וערים מעורבות. כחלק מהתקנות היה ניתן להטיל עוצר על אזורים אלו, להכריז על סגירת שטחים והגבלות תנועה, לקיחה למעצרים מנהלתיים וכדומה. המשטר הצבאי חל ברמת העיקרון גם על יהודים בשטחים אלו אך הם הוחרגו בצורה שיטטית. המשטר הצבאי בוטל ב-1966.

מלחמת ששת הימים - מלחמת ששת הימים נערכה בין ה-5 ביוני 10 ביוני, ב-1967 בין ישראל, מצרים, ירדן וסוריה. בסיום המלחמה כבשה ישראל מידי סוריה את רמת הגולן וחלק מרכס החרמון. מירדן, ישראל כבשה את שטחי יהודה ושומרון כולל מזרח ירושלים והעיר העתיקה. וממצרים כבשה את חצי האי סיני ואת רצועות עזה.

נספח | אירועים מרכזיים בסכסוך

האינתיפאדה הראשונה - התקוממות אלימה ברובה, שהחלה בדצמבר 1987 והסתיימה רשימת עם חתימת הסכמי אוסלו ב-1993. במהלך האינתיפאדה התקוממו פלסטינים ביהודה ושומרון וברצועות עזה נגד השלטון הישראלי על ידי שימו באבנים וכלי נשק מאולתרים אחרים מטרה לפגוע באזרחים וכוחות יהודים.

הסכמי אוסלו - הם סדרה של הסכמים שנחתמו בין ישראל לבין הארגון לשחרור פלסטין (אש"ף), כחלק מתהליך השלום בין ישראל לפלסטינים. ההסכם נועד להביא לפתרון קבע למכלול סוגיות ובעיות בסכסוך הישראלי פלסטיני. ההסכם הביא את אש"ף להכיר במדינת ישראל ואת ישראל להכיר באש"ף כנציג העם הפלסטיני. ההסכם הראשון נחתם באוסלו ב-20 באוגוסט, 1993 והסכם "אוסלו ב'" נחתם תחילה בטאבה ב-24 בספטמבר, 1995 וכעבור ארבעה ימים נחתם רשמית בבית הלבן.

האינתיפאדה השנייה - הייתה התקוממות אלימה של פלסטינים נגד מדינת ישראל שהחל בשנת 2000. היא פרצה לאחר שלוש שנים של שקט שהופרו בעקבות אירועי מנהרות הכותל ויום הנכבה של שנת 2000. האינתיפאדה השנייה אופיינה באירועי טרור ובפיגועי ההתאבדות נרחבים.

תוכנית ההתנתקות - תוכנית ההתנתקות היא תוכנית שבוצעה על ידי ממשלת ישראל בקיץ 2005 ובמהלכה פינתה ישראל באופן חד צדדי את תושבי ההתנחלויות מרצועת עזה, וכוחות צה"ל נסוגו ממנה באופן מוחלט לגבולות המדויקים של הקו הירוק באזור זה. במקביל פינתה הממשלה ארבע התנחלויות מבודדות בצפון השומרון, מבלי לשנות את החלוקה הפנימית לאזורים ביהודה ושומרון (אזור A, אזור B ואזור C) או את הגדרת השליטה בהם.

צוק איתן - מבצע צבאי רחב היקף שהוביל צה"ל ברצועת עזה בקיץ 2014. המבצע הוכרז בעקבות ירי מכיוון רצועת עזה שהחל בתגובה למבצע "שובו אחרים" לאחר חטיפת שלושת הנערים הישראלים ורציחתם ובעקבות הרצח של הנער הפלסטיני מוחמד אבו ח'דיר.

תוכנית המאה - תוכנית השלום של טראמפ המוכנה "תוכנית המאה" היא תוכנית הכוללת הצעה להסכם שלום לפתרון הסכסוך הישראלי פלסטיני. במסגרת ההסכם תהיה הכרה אמריקנית בהתיישבות יהודית ביהודה, שומרון והבקעה המזרחית. שמירה על הסטטוס קוו בנושא העיר העתיקה והר הבית בירושלים, חיבור בין רצועת עזה ליהודה ושומרון דרך מנהרה תת קרקעית, שיבה של ערבים פלסטינים ל"מדינה פלסטינית עתידית" אך ללא שיבה למדינת ישראל, הרחבה של 20% מרצועת עזה וכו.